

УДК 338.486.22

Коріньок А.О.¹, Зайцева В.М.²

¹ студ. гр МТЕз-110 НУ «Запорізька політехніка»

² канд. пед. наук, проф. НУ «Запорізька політехніка»

ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ В ПЕРІОД ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ І ПІСЛЯ ЙОГО СКАСУВАННЯ

Туризм є однією з основних галузей економіки України. У міру розвитку в країні паралельно розвивається транспортна інфраструктура, покращується екологічний стан навколишнього середовища поблизу туристичних фірм і підприємств та рекреаційних зон, міська та комунальна інфраструктура. Проте ринок туризму дуже вразливий до криз різного походження, таких як стихійні лиха, епідемії, соціально-економічні та політичні кризи, воєнні конфлікти, що призводять до дестабілізації ситуації всередині країни. Цей факт підтверджує ситуація в туристичній галузі України, яка з початком повномасштабної війни пережила справжній крах [1]. Зокрема, велика кількість туристичних компаній закрилася або перепрофілювала свою діяльність, а готелі, санаторії, кемпінги, та туристичні бази, приймають біженців з окупованих територій. Ситуацію ускладнює й те, що небо над Україною закрито для польотів. Цього року українським та іноземним туристам недоступні морські курорти. Чимало з них знаходиться в окупації або в безпосередній близькості до зони проведення бойових дій. Мова йде про Запорізьку, Херсонську та Миколаївську області. Курортний сезон не відкривали й в Одеській області. Попри військові дії, які продовжуються в багатьох областях нашої великої держави, та встановлені обмеження, туристичний сектор продовжує працювати в безпечних регіонах, де не ведеться активних бойових дій. Однак туристична діяльність під час війни має певні особливості, які потребують додаткового розгляду на аналізі.

Війна в Україні не має аналогів в сучасній історії, тому майже неможливо провести коректну аналогію з жодною із країн, які пережили війсьний конфлікт та відродили туризм [2]. Не слід забувати, що бойові дії в Хорватії, Ізраїлі чи Грузії були не настільки руйнівними, як в нашій країні. Те, що трапилося з туристичним ринком України не траплялось в жодній країні, тому реанімація його буде особливою. Про відновлення туристичної галузі в Україні необхідно потурбуватися вже сьогодні. Для цього доцільні такі кроки: 1) програми післявоєнного відновлення, які розробляються українським Урядом, повинні включати туризм; 2) перемовини зі світовими готельними мережами щодо їх виходу в Україну повинні розпочинатися вже сьогодні, коли ще є інтерес до нашої держави; 3) підготовка масштабної

маркетингової кампанії на зовнішні ринки. Україна повинна сприйматися не тільки як місце бойових дій, а і як безпечна локація для подорожей; 4) розробка туристичних програм по місцям військової слави Збройних сил України. Про нашу державу вже знає весь світ. Після закінчення війни багато туристів захоче побачити місця, де йшли бойові дії. Відновлення туристичної інфраструктури, що неможливо буде зробити без допомоги інших країн, міжнародних організацій; 5) просування нестандартних і потенційно успішних форматів: екотуризму, урбан-культури; 6) відкриття національних офісів українського туризму в розвинених країнах світу.

Україна має значний туристичний потенціал. Проте в лютому 2022 році туристична галузь держави зіткнулась з важким випробуванням – російсько-українською війною. Військовий конфлікт призвів до руйнування туристичної інфраструктури в регіонах, втрати іноземних туристів, заборони використання повітряного простору, інших негативних наслідків. Туризм продовжує функціонувати в період дії воєнного стану, проте має особливості, зумовлені ситуацією в нашій державі. До них можна віднести формування туристичних маршрутів з урахуванням наявності бомбосховищ, планування туристичних мандрівок відповідно до дії комендантської години, дотримання заборон, до яких відносяться прогулянки та екскурсії біля об'єктів критичної чи військової інфраструктури, проведення масових заходів, відвідування лісів, водойм та гірських маршрутів в різних регіонах України [3]. Незважаючи на складну ситуацію в туристичній галузі в післявоєнний час вона має стати ключовою у стратегії економічного відновлення. Однак працювати потрібно вже сьогодні. Зокрема, необхідно включити розвиток туризму в програми післявоєнного відновлення, вести перемовини зі світовими готельними мережами щодо їх входу в країну, підготувати масштабну маркетингову кампанію для зовнішніх ринків, розробити туристичні програми по місцям військової слави ЗСУ, працювати над відновленням туристичної інфраструктури, просувати туризм в нестандартних форматах, відкривати офіси туризму в інших країнах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Charkina T. Improvement of the tourism industry management due to introduction of new trends and types of tourism / Charkina T., Pikulina O., Zadoja V., Tsviliy S. // *Philosophy, economics and law review*. - Dnipro : DSUIA. - 2022. - Volume 2. - no. 1. - Pp. 108–117.
4. Цвілий С. Відновлення туристичної екосистеми в післявоєнному періоді / Цвілий С., Жилко О., Зайцева В. // *Відновлення природно-ресурсного потенціалу та стійкості екосистем : колективна монографія ; за заг. ред. Т. О. Чайки*. Полтава : Вид-во ПП «Астрая». - 2023. - С. 292–299.

5. Цвілій С. М. Повоєнний розвиток підприємств індустрії туризму на основі впровадження інформаційних технологій / С. М. Цвілій, В. М. Зайцева, К. М. Сокол // Українські студії в європейському контексті : зб. наук праць. - Київ: ГО «Інноваційні обрії України». 2023. - Випуск 7. - С. 381–388.